

A TENGERRPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Riva Szápáry, Adria-palota.
Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:
Évesre . . . . . 24 kor. Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. Egy hónap . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
A kiadóhivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

A visszatelepítés.

Ezzel a címmel a *Magyarország* mai számában az immár ijesztő mértéket öltött kivándorlás apasztása, illetőleg a kivándoroltaknak a hazába való visszatelepítése érdekében a következő, nagyon megfontolásra méltó eszmét fejtegető cikket közli:

A statisztikai kimutatások a kivándorlásnak lehető legszomorubb képét tárják elének. Évről-évre nagyobb számmal hagyják el hazánk fiait a fiumei és a külföldi kikötőket, hogy soha többé vissza ne térjenek. És az új kivándorlási törvény azon rendelkezése, hogy a kivándorlást a magyar kikötő felé terelje, nem gátolja meg a külföldi hajózási társaságok zugügynökeinek garázdálkodását, sőt azáltal, hogy az állam biztos és szabad kezet nyújt azon kivándorlók részére, akik a Fiuméből induló Cunard angol társaság gőzösein hajóznak Amerikába, a kivándorlás nemhogy meggátoltnak, sőt ezáltal szélesebb mederben mindinkább terjed.

Körülbelül félévvel ezelőtt olvastam egy polemikát a *Magyarország* közgazdasági rovatában, amelyben a New-Yorkban létesítendő visszavándorlási irodáról van szó. Azóta elaludt ez ügy és tudtommal újabban e kérdésről sem napilap, sem pedig szaklap nem foglalkozott. Azon idő óta, hogy az önálló vámterület hiányát emlegették gátló ok gyanánt a kivándorlás megakadályozására, vajmi kevés történt úgy a kormány, mint a vezető társadalmi tényezők részéről a nép megélhetésének biztosítására.

A tőke gőgös uralma és az egyesek áldozatkészségének hiánya olyan helyzetet teremt, hogy az állam közjavadalmainak elégtelensége következtében a népek megélhetését biztosítani nem tudván, nem érezhetjük magunkban a jogot, hogy a kivándorlást egyszerűen korlátok közé szorítsuk.

És míg hazánk fiait a kenyérért tömegesen keresik fel a szabad Amerika földjét, az Egyesült-Államok szenátusa a tömeges bevándorlás megakadályozására mindinkább szigorúbb rendszabályok életbeléptetését sürgeti; és igen aggodalmas mérveket ölt azon kivándorlók száma, akiket Ellis-Island bizottsága különféle okból visszautasít. Mily nyomor és pusztulás vár ezekre. A munkást, aki utolsó ingóját is pénzzé teszi, hogy a költséges utazáshoz szükségelt összeget megszerezze, a másik földrészen remélve nyomorán enyhíteni és fáradságos áldozattal járó munkásságának talajára ér, — minden reményét tönkretéve, visszazárlítják hazájába, kidobva a nyomornak és az éhhalálnak.

Az Egyesült-Államok kormánya pedig nem azt veszi tekintetbe, ami az idegen nemzetek fiait előnyére válik, hanem erélyesen és kíméletlenül ellentáll minden oly törekvésnek, melylyel kapcsolatosan saját területének és népének megélhetési biztonságát veszélyeztetve látja.

Most tehát, midőn tudjuk, hogy egyrészt a vezető tényezők a kivándorlást az ittmaradottak anyagi kárpótlása árán megakadályozni nem képesek, másrészt tisztán látható az Egyesült-Államokban mindinkább terjedő azon nézet, mely a bevándorlóknak Amerika földjére való letelepedése ellen irányul és amely végre oly drákói törvények élet-

beléptetését fogja eredményezni, melynek fiainak Amerikába való bevándorlását lehetetlenné fogják tenni, kétszeres szüksége áll fenn annak, hogy segítsünk.

Kétséget kizárólag fennáll, hogy a kivándorlás elemei azon földmivelő néposztályból kerülnek ki, akik csekély területüknek terméséből megélni nem képesek, annál inkább lehetetlen, hogy azon hónapokra, míg termés nincs, maguknak a megélhetést biztosíthassák.

Ha tehát a nagybirtokosok, a latifundiások urai szövetségre lépnének és egy már rövid idő előtt életbeléptet és már is szép eredményel működő bankot biznának meg birtokuk nagyságával arányban annak bizonyos százalékának parcellázásával és ezen parcellázott részekre telepitենék le a földmivelő munkásokat, ily módon évekre biztosítva nekik a megélhetést, és ha megadtnék azon lehetőség, hogy a munkás az átvett és a megélhetésre elég bő termésű föld ellenértékét könnyű amortizációs kölcsön gyanánt évről-évre szolgáltatassa be a munkaadónak: meg vagyok győződve, hogy azon óriási birtokok urainak hazafiás és humanus együttműködéséből a kivándorlás csökkentésére az első hathatós lépés meg volna téve.

Ez belső bajunk gyógyszer.

Ebből aztán önként következne az a lehetőség, hogy távollevő véreinket ezen fennálló birtokrészek arányához képest visszatelepíthetnénk.

Mint hogy pedig az Egyesült-Államok kormánya utolsó rendelkezéseivel ugyanis a bevándorlók számának apasztását célozza, nem kell attól tartani, hogy egy visszavándorlási iroda felállítása elé nagyobb akadályokat gördítene.

A magyar kormánynak volna természetes kötelessége, diplomáciai uton odahatni, hogy ez a lehetőség ténynyé váljék.

Ilyenformán a visszavándorlási iroda hazánk parcellázó bankjával szoros összeköttetésben együtt végezhetné a visszatelepítés hazafiás és hálás munkáját.

Ehhez azonban első kellék, hogy: »Azok áldozzanak legtöbbit, akiknek a haza legtöbb javadalmakat adott.«

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

A politikai helyzet.

Fejérváry Budapesten.

Budapest, okt. 14. Fejérváry Géza báró miniszterelnök ma délután Bécsből visszaérkezett Budapestre.

Minisztertanács.

Budapest, okt. 14. Ma délután Fejérváry Géza báró elnökle alatt minisztertanács volt, amelyen a miniszterelnök jelentést tett bécsi kihallgatásáról.

A vezérlőbizottság ülése.

Budapest, okt. 14. A szövetségelt ellenzék vezérlőbizottsága a jövő kedden délután ülést tart.

A függetlenségi párt szervezkedése Szabadkán.

Budapest, okt. 14. Kossuth Ferencz és Apponyi Albert gróf több függetlenségi képviselő kíséretében ma délután Szabadkára utaznak, hogy résztvegyenek ott a függetlenségi párt holnapi szervezkedő gyűlésén. Hír szerint Kossuth Ferencz fel fogja használni ez alkalmat, hogy kifejtse a horvát kérdésben álláspontját.

A belényesi mandátum.

Nagyvárad, okt. 14. A belényesi kerületben megválasztott Buteán János szabadelpárti képviselő megtámadott mandátuma ügyében vizsgálatra kiküldött királyi táblai bíró megállapította, hogy úgy Buteán János, mint ellenjelöltje, Varga Ferencz választóit megvesztegették. Ennek következtében Buteán János mandátumát meg fogják semmisíteni és a kerület képviselőválasztó jogát egy ciklusra felfüggesztik.

Oroszországi állapotok.

Meggyilkolt rendőrfőnök.

Berlin, okt. 14. Szent-Pétervárról táviratozzák a *Vossische Zeitung*-nak, hogy tegnap Krasnojarszkban Eygmann rendőrfőnököt hat revolvertűvel megölték, mikor családjával a színházból hazamenőben volt.

A helyzet Moszkvában.

Moszkva, okt. 14. A helyzet némileg javult, noha a munkások sztrájkja következtében még több gár zárva van. Kihágások nem fordultak elő. A Szent-Pétervár felé menő vonatok tömve vannak menekülőkkel. A lakosság körében még mindig nagy a rémület.

Ostromállapot Rigában.

Szent-Pétervár, okt. 14. Jó torrásból jelentik, hogy legközelebb kihirdetik Rigában az ostromállapotot.

Irving Henrik meghalt.

London, okt. 14. Irving Henrik, az angolok legnagyobb színművésze, tegnap Strathfordban 67 éves korában hirtelen meghalt.

Újabb földrengés Kalabriában.

Ajello, okt. 14. A múlt éjjel újra erős földrengés volt érezhető. A katonaság a romok között megint számos holttestet talált.

Róma, okt. 14. Pierpont Morgan 50,000 lirát adományozott a kalabriai földrengés károsultjainak.

Árvizkatasztrófa Kinában.

Marseille, okt. 14. Egy kínai ujság, amelynek egyik legutóbbi száma most érkezett Marseilleba, rémes árvizkatasztrófáról ad jelentést. Szeptember elsejéről másodikára virradó éjjel a tenger elöntötte Putung partvidékét. Songming sziget teljesen víz alá került. A vízbefutlak számát huszazerre becsülik.

Felrobbant löpörgyár.

Grács, okt. 14. A rudersdorfi löpörgyár műhelye felrobbant. Több munkás szörnyethalt. Egy munkást, aki a gyár kapujában állott, husz méternyire dobott el a robbanás. A kár igen nagy.

Fülmentett gyermekgyilkos.

Kecskemét, okt. 14. Az itteni büntető törvényszék ma tárgyalta Ungváry Józsefné birtokosnő bűnpörét, aki azzal volt vádolva, hogy kis fiát meggyilkolta. A törvényszék előzőleg orvosilag megvizsgáltatta Ungváryné elmebeli állapotát s a vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlen asszony epileptikus. Ungváryné a tárgyaláson beismerte a gyilkosságot, az esküdtek mindazáltal nem bűnösnek nyilvánították s a bíróság e verdikt alapján fülmentette.

Különös szerencsétlenség.

Budapest, okt. 14. Tegnap este a szerencsen-utczai Unio-szállóban Janák Venczel fényképész és Szóke Anna cselédeány szobát béreltek a harmadik emeleten. Éjjel a harmadik emelet leszakadt s a második és első emeletet áttörve, Janák és Szóke Anna lezuhantak a földszintre. Szerencsére csak kisebb sérüléseket szenvedtek.

A horvát akció. Budapestről jelentik: Polonyi Géza, ki tegnapelőtt este érkezett vissza fiumei utjáról, tegnap délelőtt felkereste Kossuth Ferenczet és referált neki azokról a beszélgetésekről, melyeket a magyar-horvát akció perfekcionálása érdekében horvát vezető politikusokkal folytatott. Polonyi utjának eddigi eredményével nagyon meg van elégedve.

Zágrábból érkezett jelentés szerint a nagyhorvát párt és a keresztény-agrárius párt a fiumei határozat ellen nagy agitációra készülnek. A parasztpárt manifesztumot bocsátott ki, melyben árulásnak mondja a fiumei határozatot. A Starcevic-párt csütörtökön bizalmas értekezletet tartott s lapja gyászkeretben közli annak a tiz horvát képviselőnek a nevét, akik a fiumei értekezleten résztvettek.

Előfizetési felhívás.

Október hó 15-ével új előfizetést nyitunk lapunkra.

„A Tengerpart” ünnep és vasárnap kivételével naponként délután hat órákor jelenik meg.

Előfizetési árak.

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	24 korona.
Fél évre	12 „
Negyedévre	6 „
Egy hónapra	2 „

Egyes szám ára 8 fillér.

Előfizetést bármely naptól kezdve fölvesz

„A Tengerpart” kiadóhivatala,
Fiume, Riva Szápáry, Adria-palota.

VÁROSI ÜGYEK.**A villamos vasut megváltása.**

Tegnap délután öt órákor a város állandó bizottsága Vio Ferencz dr. polgármester elnöklété alatt ülést tartott, melynek csaknem egyedüli tárgya a kiküldött két szakembernek a villamos közúti vasut megváltására vonatkozó szakjelentése volt. Az ülésen a következő városatyák voltak jelen: Belen dr., Dall'Asta dr., Dumicich, Crossich dr., Luppis, Minach, Ossoinack János, Sirola A. és Smoquina A. F. Az ülésen résztvettek azonkívül Dardi Bazil ülnök, mint előadó és Bescocca mérnök, a városi műszaki hivatal igazgatója.

Dardi előadó jelentést tesz a villamos vasut megváltására vonatkozó terv előzményeiről, felemltven, hogy ez év július 14-én a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank oly értelmű ajánlatot tett a városnak, hogy a vasutat 54 éven át fizetendő 77,000 korona annuitás ellenében a város tulajdonába átengedi. Dardi felolvassa ezután az ügy tanulmányozásával megbízott két szakembernek, Giovanelli milánói mérnöknek és Dettmar berlini mérnöknek szakjelentését.

Giovanelli szerint a villamos vasut összes tartozékaival együtt jelenleg 650,000 koronát ér, mihez 10,000 korona óvadék is számítandó. Az egész teleprek és tartozékainak állapota egészen véve kielégítő; a szükséges javítások körülbelül 4000 korona költséget igényelnek. Az anyagmegújítási és fentartási alap létesítéséhez szükséges évi kiadás 16,848 koronára rugna. Giovanelli azonkívül egy tartalékmotor beszerzését ajánlja, melynek költségét 3000 koronával irányozza elő. Véleménye szerint a Pesti Magyar Kereskedelmi bank ajánlata kedvező a városra. Szükségesnek tartja a jelenlegi központi telep áthelyezését a Zvirnél levő városi villamos telepre, aminek költsége 40,000 koronára rugna, de a mostani központi gépeinek eladásából bőven fedezve volna. Ezzel a város körülbelül 6000 korona üzemből költséget takarítana meg, ami a megújítási alap évi járulékát 1400 koronával csökkentené. Az üzemből költség előirányzata 1906-ra 99,000 koronára rugna a jelenlegi központi megtartásánál, 93,000 koronára, ha a központi a Zvirhez áthelyeztetnék.

Dettmar mérnök szerint a jelenlegi telepreberendezés értéke 730,400 korona s minden jó állapotban van, úgy hogy új tőke befektetése nem szükséges. Csak a vágányok volnának átadás előtt kijavítandók. Ő is ajánlatosnak tartja egy tartalékmotornak 2700 korona áron való beszerzését. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank ajánlatát a városra nevezve előnyösnek véli. Ez előnyöket Dettmar mérnök a következőkben összegezi:

1. A város 77,000 korona annuitás mellett kényelmesen létesíthet egy tartalékalapot, mely a rendes üzemet biztosítaná.

2. A város újra visszaszerzi az utcái fellett való rendelkezés jogát, mely részben el volt idegenítve.

3. Minden valószínűség szerint az üzemi pénzügyi eredménye kedvezőbb lesz az előirányoztnál, úgy hogy a város a villamos vasutban jelentékeny jövedelmi forrást nyer.

4. A város abban a helyzetben lesz, hogy kibővítheti a villamos vasut hálózatát, mindekelőtt Szusák és Cantrida felé, ami okvetlenül magasabb jövedelmet eredményezne s a város fejlődését elősegítené.

5. A város takarékosabban folytathatja az üzemet, ha különböző telepeit (villamos vasut, vízvezeték, szemétegető kemence, vágóhid stb.) központosítja.

6. Áruszállítás felvétele által a közúti vasut jövedelme lényegesen emelhető lesz.

7. Ha a közúti vasut a város kezelésében lesz, az utcafenntartás költségei csökkenni fognak.

Dettmar mérnök szerint új kocsik beszerzése mindaddig nem ajánlható, amíg a Deák-szálló előtti hátrányos vasuti keresztezést el nem távolítják.

A két szakjelentés felolvasása után élénk vita fejlődött ki, melynek folyamán Dall'Asta dr. kifejezte, hogy a város nyilván rossz üzletet csinált, mikor a jelenlegi közúti villamos részvénytársaságnak megadta az engedélyt. A két kiváló szakferfiu jelentése alapján hozzájárul az ügy tanulmányozására kiküldött bizottságnak a megváltást támogató véleményéhez s kéri az állandó bizottságot, hogy az is ily értelemben határozzon.

Grossich dr. nem látja az ügyet oly rózsás színben, mint Dall'Asta. A két szakvélemény kedvező ugyan s a város műszaki hivatala is már az első évre nyereséget vélelmez, de a szakjelentésekből kitűnik, hogy a két első év még deficzittel fog záródni s csak 1908-ban jelentkeznek a haszon. Az ajánlattevő társaságnak természetesen érdekében áll, hogy a vasutat eladja, de a két szakértő azt is mondja, hogy a társaság nem szaporíthatja a villamos kocsikat, mert nem tudja, hová tegye őket s a Deák-korzó vasuti vágánya is hátráltatja a villamos vasut forgalmát. A társaság második vonalat sem építhet, mert a város nem adná meg rá az engedélyt. Ennélfogva Grossich dr. azt hiszi, hogy a város olcsóbban is megkaphatná a vasutat, esetleg 70,000 korona annuitás mellett.

Vio Ferencz dr. polgármester megjegyzi, hogy ő már többször igyekezett 70,000 korona annuitásban megállapodni, de ajánlatát a bank mindannyiszor a leghatározottabban visszautasította.

Miután még többen hozzászóltak a tárgyhöz, Ossoinack János ellenindítványát elvetették s a bizottságnak a közúti vasut megváltását támogató javaslatát elfogadták.

Olvasóink figyelmébe.

Lapunk egyes példányai kaphatók az Ivanich-féle hírlapelárusító üzletben, Via Riva 6. szám és a Corsia Deák 34. szám alatt levő dohánytözsdeben (a Hungária-szálló) és a Csizmás-féle fióküzlet között.

KÜLÖNFÉLE.**A holnapi labdarugó-mérkőzés.**

A Fiumei Athletikai Klub labdarugó-csapatának nagy érdeklődéssel várt mérkőzése a triestzi Juventus sportegyesület csapatával holnap, vasárnap délután három órákor fog végbemeni a Kvassay-telepen. A belépődíjából befolyó összeget, mint ismeretes, a kalabriai földregzés károsultjai javára fogják fordítani s a mérkőzés érdekessége mellett már ez a körülmény is bizonyossá teszi, hogy nagy és diszes közönség fogja végignézni holnap az ifjak szép és térfias játékát. A mai folytonos esőzés és az oszolni nem akaró borulat nem a legszebb idővel kecsegtet ugyan a holnapi napra, de a mérkőzést bármily időben meg fogják tartani. A Juventus csapatának egyrésze ma éjjel, másik része holnap déljben érkezik meg vasuton Triestből. A belépődíj a mérkőzés megtekintésére egy korona; tanulóknak 50 fillér. A Fiumei Athletikai Klub rendes és pártoló tagjai nem fizetnek belépő díjat.

A mérkőzésnél a bírói tisztet Beck, a Deutscher Fussball-Club tagja fogja betölteni.

A küzdők csatarendje a következő lesz:

Fiumei Atletikai Klub

(Piros-fehér ing)

Singer

Fleischmann, Mathiasco

Springer, La Guardia, Szemere

Hölczl, Rolf, Morini, Fink, Schön

Buttini, Servadei, Chero, Buri, Omet

Valenti, Boiti, Garlatti

Portieri, Rascovich

Vianello.

(Fehér-fekete ing)

Juventus triestini sportegyesület.

A nagy érdeklődést, amely a mérkőzés iránt a fiumei társadalom minden rétegében megnyilatkozik, legjobban a belépőjegyek kelendőse bizonyítja. Az Atletikai Klubhoz eddig a belépőjegyek ára fejében a következő összegek folytak be:

Eddigi kimutatás	158 korona.
Demarmels C.	2 „
Skull József	5 „
Lazarus S. & Co.	10 „
Köszegi takarékpénztár	15 „
Hannapel Hugó	3 „
Bayerthal & Lévy	10 „
Blum & Popper	5 „
Gherzo Károly	2 „
Ruzicska B.	2 „
Bigaglia Emil	2 „
Morini Pompeo	15 „
Hitelbank	15 „
Közlajnomító	10 „
Neményi fiúk	2 „
Maria Leon	2 „
Csokoládégyár	5 „
Mizzan A. dr.	5 „
Posser C.	3 „
Ybl Félix dr.	3 „
Accardo Testvérek	2 „
Összesen	276 korona.

Az Atletikai Klub kéri azokat a czégeket, amelyek jegyeket kaptak, sziveskedjenek az elszámolás megkönnyítése végett azoknak ellenértékét a Klub címére beküldeni vagy pedig a jegyeket visszaszámraztatni.

Csizmadia Sándor felolvasása.

Csizmadia Sándor, az ismert szocialista író, Fiumeba érkezett, hogy a helybeli *Társadalomtudományi Egyesület* felkérésére holnap, vasárnap délelőtt tíz és fél órakor a Fenice-szinkörben nyilvános felolvasást tartson. *Csizmadia* nevét ma már országszerte minden újságoló ember ismeri és nem mindennapi talentumra valló költeményei és szépirodalmi dolgozatai általános elismerést és számos barátot szereztek neki még azokban a körökben is, amelyek nem viseltetnek éppen szimpátiával a szocializmus tanai iránt, amelyeknek *Csizmadia* lelkes, bátor és fáradhatatlan apostola. Holnapi felolvasásának tárgya: *A proletár költészet*. Ez az *első magyar nyelvű felolvasás*, amelyet a *Társadalomtudományi Egyesület* rendez és már ezért is kívánatos, hogy a fiumei magyarság minél nagyobb számban jelenjen meg holnap a Fenice-szinkörben, nehogy a törekvő egyesület elkedvetlenedjék a magyar felolvasások rendezésétől. De különben is vonzóvá teszi ezt a felolvasást *Csizmadia* érdekes egyénisége és előadásának tárgya, amelynek keretében alkalma nyílik a szocializmus törekvéseit a maguk igazi mivoltában fejtegetni. Eppen azért megérdemli e felolvasás még a szocializmus ellenlábainak megjelenését is, mert ilyen világszerte megnyilvánuló nagy társadalmi mozgalom elől egyszerűen elzárkózni lehetetlen. A felolvasásra a belépődíj 40 fillér, karzat 20 fillér, ülőhely 40 fillér, páholy 3 korona.

A fiume-cattarói vonal fölülvizsgálása. *Rodiger* Ernő révkapitány, miniszteri osztálytanácsos, ma a Magyar-horvát tengerhajózási társaság *Pannonia* gőzessel elutazott, hogy a fiume-cattarói vonalat fölülvizsgálja.

Pro Calabria. Ily czímmel Budapesten magyar-olasz bizottság van alakulóban melynek czélja, hogy a kalabriai földrengés csapásainak enyhítésére a székesfőváros közönsége körében is, mint az egész művelt világ metropolisáiban, meginduljon az akció. A kezdeményezés a budapesti olasz kolóniából indult ki. Az előkészítő bizottság csütörtökön *de Calvello de la Tour* herceg olasz kir. főkonzul elnöklété alatt ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy az emberbaráti czélra november hó első felében nagyobb szabású művészeti rendeznek. Együttal kimondta, hogy az előkészítő bizottságot kiegészítik. A továbbiak megbeszélése végett kedden, e hó 17-én este 9 órakor újabb ülés lesz a *Fiumei Otthon* tanácskozájában (VI, Károly-körút 14.)

Kinevezés. A hivatalos lap jelentése szerint a pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök *Kaprinay Kraussich* László adófelügyelőségi pénzügyi kezelési gyakornokot kinevezte pénzügyi irodatiszté a fiumei pénzügyigazgatóságához ideiglenes minőségben.

Hajók forgalma. Ma a következő hajók érkeztek kikötőnkbe: a *Kassa* Adriagőzös Valenciából több utassal és különféle árukkal; — a *Murillo* angol gőzös Londonból; — a *Juno* Lloyd-gőzös Konstantinápolyból vegyes rakományval; — a *Habsburg* Lloyd-gőzös Triesztből, hogy itt 600 tonna különböző árut felvéve, Alexandriába menjen.

A holnapi térzene. Holnap, vasárnap délelőtt a városi zenekar a szokásos térzenét tartja az Adamich-téren. Az ezuttal előadandó műsor a nagy olasz dalköltő, *Verdi* emlékére kizárólag az ő műveiből lesz összeállítva.

Tűzoltók gyakorlata. Az önkéntes és hivatásos tűzoltók holnap, vasárnap reggel hét órakor az Alsó-Klotilde-utcában levő központi szertárban a szokásos gyakorlatot fogják megtartani.

Vízvezetési hír. A városi hatóság közhírré teszi, hogy október 15-étől 22-éig a város felső részeiben (Via Salute, Via Parallela, a Via Germania és Via Serpentina magasabban fekvő része) a vízfolyás a délutáni órákban szünetelni fog. Mint értesülünk, a szünetelés oka az, hogy a szemétegető kemenczék kazánjának tisztogatását kell az időtájban végezni s az egyik vízvezetési szivattyu nem működhetik.

Kirándulások a tengeren. A Magyar-horvát tengeri gőzhajózási társaság vasárnap, október hó 15-én a következő tengeri kirándulásokat rendezi:

Ikába és *Lovranába* a *Sava* gőzessel délután 2 és fél órakor, érintve odament Voloszkát és Abbáziát. Visszatérés Lovranából este hat órakor és Ikából 6.30 órakor, érintve Abbáziát. Menetár oda és vissza 80 fillér.

Abbáziába a *Sirály* és *Volosca* hajókkal felváltva d. e. 7, 8, 9, 10, 11 és déli 12 órakor, valamint délután 2, 3, 4, 5, 6 és 7 órakor. Utolsó járat Abbáziából Fiumeba este 7 órakor. Menetár oda és vissza 1 korona 20 fillér személyenként.

Csirkeveniczába és *Noviba* a szokásos vasárnapi kirándulások elmaradnak.

Egy olasz gőzös balesete. A *Puglie* olasz hajótársaságnak *Brindisi* nevű gőzöse még szeptember 17-én zátonyra jutott Lesina közelében s csak a napokban sikerült a hajót szerencsétlen helyzetéből rakományának kiszabadítása után nagy erőfeszítéssel kiszabadítani. A *Brindisi* tegnapelőtt Triesztbe érkezett s az ottani dokkba ment kijavítás végett.

KÖZGAZDASÁG.

A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság igazgatósága tegnapelőtt tartott ülésén elhatározta, hogy az október 28-ára egybehívandó rendkívüli közgyűlésnek javasolni fogja, miszerint a társaság alaptőkéje az eddigi nyolcz millió koronáról négy millió korona névértékű részvény kibocsátásával tizenkét millió koronára emeltessék 10.000 darab, egyenként négyszáz korona névértékű részvény kibocsátása által, mely részvények darabonként ötszáz korona összegben lesznek befizetendők s az ilyként nyerendő egy millió koronányi többletösszeg a társaság tartalék-alapjának gyarapítására fog fordíttatni. E kibocsátások alkalmával a társaság eddigi részvényeseinek javára elővételi jog biztosíttatik, minden négy darab régi részvényre kiadandó egy darab új részvény arányában. Az alaptőke felemelése kapcsolatban áll a *Budapesti Husnagyvágó Részvénytársaság* alapításával, melynek létesítésére a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság ajánlatot nyújtott be a főváros közgyűléséhez. A nevezett részvénytársaság, mely annyi egészséges és közhasznú vállalatot tart fenn, gyorsan átlátta a husnagyvágó megalapításának fontos gazdasági és a viszonyokat gyökeresen megváltoztató voltát. A társaság az alapítandó Husnagyvágó Részvénytársaságba be fogja vonni az álatenyesztő gazdákat, a huskereskedőket, mészárosokat és henteseket egy nagyobb csoportját is. Nagy várakozással és teljes bizalommal nézünk a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság újabb vállalkozása elé, mert a társaságot nagy tökérejező, valamint bel- és külföldi összekötéseivel fogva hivatottnak látjuk a kérdés alapos megoldására.

Kikötőnk forgalma.

Erkezett:

Október 14-én.

Murillo, angol lobogó alatt, tonnatartalma 1556, kapitány Dobson, Hullból.

Kassa, magyar lobogó alatt, tonnatartalma 981, kapitány Lucanovich, Valenciából.

Juno, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 1033, kapitány Bianchi, Konstantinápolyból.

Habsburg, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 2340, kapitány Klausberger, Triesztből.

Espero, olasz lobogó alatt, tonnatartalma 161, kapitány Benci, Anconából.

Indult:

Október 13-án.

Thebe, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 1071, kapitány Giurgevich, Odesszába.

Vila, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 233, kapitány Ivancich, Cattaróba.

Adria

magyar királyi tengerhajózási részvény-társaság tengeri forgalma.

Erkezett:

Kassa október 14-én Fiumeba Triesztből.

Szent István október 13-án Cardiffba Rotterdamból.

Indult:

Andrássy október 13-án Valenciából Marseilleba.

Árpád október 13-án Cataniából Fiumeba.

Jókai október 13-án Rióból Santosba.

Matlekovits október 14-én Fiuméből Londonba.

Mátyás király október 13-án Porto-Maurizioból Marseilleba.

Rákóczi október 14-én Genuából Nápolyba.

Szapáry október 14-én Algirból Tangerba.

Szeged október 14-én Messinából Rotterdamba.

Tisza október 13-án Triesztből Bariba.

Szent László október 13-án Messinából Nápolyba.

Báró Fejérváry szeptember 13-án elhaladt Gibraltárnál Trieszt felé.

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

„Unio” könyvnyomdai műintézet.

Varieté Susák szálloda

Ma és naponta

Nagy

Varieté Előadás

tíz ujonnan szerződött kitűnő művészerővel.

== Elsőrendű műsor. ==

Számos látogatást kér

Az Igazgatóság.

Értesítés.

A fiumei csász. és kir. csapatkórház betegállományának és ápolószemélyzetének **vendéglőszerű élelmezése** 1906. január hó elsején ajánlat útján fog kiadni.

A közelebbi feltételek a „Narodnė Novine“ zágrábi hivatalon, lap f. é. október 8-diki számában levő hirdetményben illetőleg a kórházban betekinthező füzetben foglaltatnak.

Fiume, 1905. október havában.

A csász. és kir. csapatkórháztól.

*****

MAGYAROK OTTHONA!

Rosenthal Lipót -- Fiume

AZ ADAMICHTÉREN.

Játék, pipere, japán és kagyló áruk, bőrönd és utikosár raktár

10 KÉPES LEVELEZŐ-LAP 20 KRAJ CZÁR.

Ezennel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy

Mészáros és hentes üzletemben

mindennap friss füstölt hús és kolbász, magyar szalámi, debreczeni kolbász, májas és véres hurka, tormás virstli, disznósajt, paprikás és füstölt szalonna, szafaládé és egyéb hentesárú a legjobb minőségben kapható. Husneműimhez csak a városi vágóhidon hatósági felügyelet alatt leölt állatok húsát használom.

A füstölt hús és kolbászneműek üzletemben készülnek.

BACCARCICH CARLO

Óváros — Piazza delle Erbe — a városi torony alatt.

! Őszi és téli ujdonságok!

Szalonszőnyegek, szőnyegek háló- és ebédlőszobák számára, csipke- és szövetfüggönyök, prémek, asztal- és ágyterítő garnitúrák

nagy választékban és közismert olcsó árakban
egyedül **WEISS M.** cégnél kaphatók.

FIUME, Corso II. — TRIEST, Corso 9.

A legmodernebb kézműárak, férfi- és női ruhaszövetek, selyem, bársony, butorszövet, kész fehérenemű, keztük, csipkeárak, szőnyegek, nyakravalók és mindennemű disztárgyak eladása.

Szabott árak! Szabott árak!
Menyasszonyi kelengyék a legolcsóbb árban szállítanak.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban

Érdekes kérdések és feleletek!!

- K. — Kinek van a legnagyobb saját gyártmányú czipóraktára?
F. — Ah Ön nem is tudja azt? Menjen csak a Corson a S. Georgijević-féle czipóraktárba.
K. — Hol kaphatók a legjobb és legfinomabb francia-chevreaux czipők?
F. — Csakis a jól ismert S. Georgijević-féle üzletben!
K. — És teljes-e ezen raktár a vörös- és champagne-szinű czipőkben is?
F. — Természetes! csak szíveskedjék a Georgijević-féle üzletbe fáradni.
K. — És hol találhatok valódi amerikai Boks- és amerikai Chevreaux czipőket?
F. — Dús választékban csakis a Georgijević-féle üzletben találja.
K. — Kérem szíveskedjék nekem megmondani, hogy hol kaphatok egy pár modern angol- vagy francia czipőt?
F. Kérem menjen csak a S. Georgijević-féle üzletbe. Ön jól ki lesz ott szolgálva, mert csak is ott kaphat modern angol- és francia czipőket!
K. — Hol kaphatok egy pár olcsó, de azért mégis jó erős czipőt?
F. — A Corson a S. Georgijević-féle üzletben, olcsó és jó erős czipőket kaphat Ön 10. 12 és 13 koronáért.
K. — Hol rendelhetek mérték szerint egy pár czipőt? mivel a tyukszemeimmel igen sok bajom van!
F. — Hogy? Ön még nem is tudja, hogy Georgijević a mértékvevésben specialista?
K. — Kérem mondja meg még nekem, hogy hol javíthatom meg a czipőmet?
F. — A Corson a Georgijević-féle üzletben, ezen tekintetben szintén teljesen ki fogják Önt elégíteni.
K. — E szerint Georgijevićnek van a legnagyobb saját készítményű úri-, női- és gyermek-czipóraktára?
F. — **Természetes! Tessék csak kifáradni a Corsora és ott a 11. szám alatt a „Hôtel Lloyd“ palotájában találja Ön a S. Georgijević-féle czipóraktárt és biztosítom, hogy igényei teljesen ki lesznek elégítve.**
K. — Tud-e Georgijević úr magyarul is beszélni?
F. — Ó igen, beszél az magyarul, németül, olaszul, horvátul, szerbül sőt még angolul is beszél.
K. — **Igen helyes, akkor oda megyek.**

A legmodernebb szövetek!

ruhák számára, kitűnő szabás, szolid kidolgozás!

Legolesőbb árak, legjobb anyag, leggyorsabb kiszolgálás.

Raktárunkban, úri-, női- és gyermek- ruhák az őszi és téli idényre, és mindennemű szövetek dúsválasztékban találhatók. — Gyors kiszolgálás. — Számos látogatást kér:

Miksic és Raganzini - Fiume: Corso.

Ujdonság! Ujdonság!
Óriási megtakarítás!

Minden háziasszony egy kísérlet után
állandóan használja a,

„PACIFIC“

száraz tojáslisztkészítményt.

Tyuktojás felhasználásával gyártja:

STROBENTZ TESTVÉREK

gyár-részvénytársaság

Budapest, IX. ker., Üllői-ut 89. szám.

A «Pacific» tojásliszt sült és főtt tészták
ugyszintén cukraszütemények és fa-
gyalagok készítésénél kitűnően használ-
ható és teljesen pótolja a sütésnél és
főzésnél a friss tojássárgáját. Nem rom-
lik és ennél fogva állandó készletben
tartható minden háztartásban.

A következő csomagolásokban van forgalomban:

100 gramm ára 2.40 K	160 tojás	} sárgáját } helyettesíti
50 „ „ 1.40 K	80 „	
25 „ „ .80 K	40 „	
4 „ levélben .10 K	6 „	

Kapható minden nagyobb fűszer és csemegeüzletben.

Maison Bonyhádi Helén.

Fiume n. é. hölgyközönségének szives
tudomására adom, hogy eddigi zágrábi
15 év a legjobb hírnévnek örvendő

női divat-termemet

Fiuméba helyeztem át.

Kiváló munkaerők megnyerése és a
legdivatosabb divatekkek gazdag
választéka útján igyekezni fogok, hogy
az igen tisztelt hölgyközönség kívánsá-
gainak minden tekintetben megfelelhessenek,
és hogy teljes bizalmát kiérdemeljem.

Számos látogatást kér

tisztelettel

Bonyhádi Helén

Via Gisella 6. II. em.

NAGLIĆ GABRIELE

czipőraktára

„a városi toronyhoz“

Piazza delle Erbe.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy

mindennemű ujjfajta

férfi- női- és
gyermek-czipők

érkeztek raktárra, úgy mint:

chevreaux-, boxbőr-, borjubőr s lakkezipők.

Legfinomabb kivitel legolesőbb árak.

Feltűnést keltő!

18.-kor. helyett
csak 7.-kor.

Remekszép Remontoir-Gloria-ezüst-óra. 3 erős fedő-
lappal és ugr. felső lappal, gazdagon vesve, pontosan
járó, 3 évi jótállással.

Csak 7.-kor. utánvét ellenében szállítja.

König J. óranagykereskedő

Bécs VII. Westbahnstrasse 36 105.

Szabott árak.

V. E. & A. de ROSSI

Piazza delle Erbe 7. (Óváros.)

Többször kitüntetett czipőraktára.

Saját készítésű legkitűnőbb

férfi-, női-, és gyermek czipők

minden árban.

Mérték szerinti megrendelések kifogástalanul
eszközöltetnek.

Szabott árak.

Czipők mérték szerint!

A legjobb és legelegánsabb férfi-, női- és gyermekczipők a legjutányosabb árakban

kaphatók

RABENSTEIN RUDOLF

csász. kir. szab. münchengrätzi czipőraktárában

Via del Governo 10. Fiume Via del Governo 10.

Amerikai czipők.

Valódi orosz sárczipők.

LEOPOLD GYULA hirdetői irodája által Budapest, Erzsébet-körút 6a. Szakavatottági Postai

MINDEN HÖLGY ELŐNYE

olcsón és a mellett még divatosan és elegánsan ruházkodik.

Saját érdekében

kérje ezért dús tartalmu **maletta-gyűjteményünket**, melyet megtekinthet ingyen és bérmentve küld a

WIENER MODEN UNION
Bees. I., Schottenging 10

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVÁGYTALANSÁG, IDEGESÉG
gyógyászata és gyógygyorcsok elcsébilésére a leghatásosabb kezelésmódot.

KRIEGER-féle

TOKAJI CHINA-VASBOR.

Valódi tokaji borból készült, tehát nem társzintendő össze más készítményvel. Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért. Kis üveg ára 3-20 kor Nagy üveg 6 kor - Kapható gyogytárakban

Postán küldi: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR**, Budapest, Mátyás-ter.

SZIMON ISTVAN FÉLE
GYÓGYEREJÜ **SÓS-BORSZESZ**

MINDENÜTT KAPHATÓ

Szőnyegeket takaró függönyök, boltorszövetek, csipkefüggönyök

Szőnyeg: **S. SCHEIN** os. és tár. útv. szám. WIEN, L. Saaromarkt 12. Dajartalmú képek **ARJEGYZEK** ingyen és bérmentve.

Ön nagyon időnek látszik! Fesse haját a CZERNY-féle Tanningene HAJFESTŐ-SZERREL

LATSCHÉK VILMOS

elismerett legolcsóbb, legszolidabb

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

"SMITH PREMIER"
képviselői keresetnek.

SMITH PREMIER N° 5
képes arjegyzék ingyen.

A VILÁG LEGJOBB IRÓGÉPE.

GRAND PRIX PARIS 1900 BUDAPEST ANDRÁSSY-ÚTJA

Pattanás, kiütés, szeplő, májfolt, sói ráncok is eltűnnek az arcáról a valódi angol

BALASSA FÉLE UGORKATE
használatát által.

Egy üveg ára 2 korona.
Hozzá ugorkaszappan 1 k. püder 1-20, K.

Főosztályi hely: **BALASSA KORNÉL** Gyogyaszertár Bpest-Erzsébetváros

Dr. Kovács kórpasztája 3 nap alatt teljesen hat. Fégyelje K 1-20

Dr. Kovács gyogytára Bpest, Gyár-ú. 17.

HOTEL PÁRIS SZÁLLODA

szállás SIMON PÁL

BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÚT 23. SZ.

100 szoba 2-20 k-ig teljes kényelművel és villanyvilágítással együtt. Fürdő, cigány konyha, étterem és szórakozás a házban. Világos szomszédhely az egész pályaudvarról és hajó kiköt.

KATZER részv. társaság megóvó-intézete az első és legnagyobb 1/4 millió részvény-tőke.

Budapest, Ó-utca 42, 44 (saját ház), 45, 46, és Új-utca 43.

Katzer szőrmeárú az egész világon el vannak terjedve és elsőrangúak.

KISS SZERENCSEJE NAGY

VÁSÁROLJON CSAK KISS-FÉLE SZERENCSE-SORSJEGYET KISS KÁROLY ÉS TÁRSA BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRÚT 19

300.000

A MÁLNÁSI SICULIA GYÓGYFORRÁS

kiváló összetételű érvényes sós savanyúvíz, amely tapasztalatom szerint megbízható gyógyhatással bír a légzőszervek, valamint a gyomor és bélcsatorna hurutos bántalmainál, ugyancsak a húgy és lvszervek hurutos és vérpangásos bántalmainál is. Jó hatást gyakorol továbbá a belek atoniájára és a hasi vérbőségből eredő májbajok ellen. A „Siculia”-forrás belső használatának fürdészel való egyesítése oszlató hatást fejt ki a női medence szervek idült izmalmánál. A tüdőgümőkör kezdetleges esetében, valamint a gümős-görvélyes nyírkmirigy dagadatok ellen jó sikerrel alkalmazható. Célzszerű segédeszközt képez az elhízás és idült köszvény gyógyításában is. Ezen sokoldalú használhatóságánál fogva méltán számot tarthat az orvosok figyelmére

Budapest, 1905. január 8

Dr. Korányi Frigyes, egyetemi tanár, főrendiházi tag, a M. Tud. Akad. tagja, orv. seb. szakorvos a hazai tulajdonos „SICULIA” természetes szénsavval sűrűlt gyár. a MÁLNÁSFÜRDŐN Héromszék vm. Cím: SICULIA, MÁLNÁSFÜRDŐ, Főraktárak Budapest: IV., Múzeum-körút 7., és minden nagyobb városban

Kérjük a SICULIA névre figyelni!!!

Szénágy szab. Árpád

RAJZ-ESZKÖZ az összes közép-iskolákban a legjobban bevált

MAGYAR KÖRZŐ MINDENÜTT KAPHATÓ.

A valódi birneves MÁLNÁSI SICULIA (székely) gyógyforrásvíz kapható: Flumében, GÁL JÁNOS üzletében.

Curatolo A. bor különlegesség üzlete

a magyarok állandó találkozási helye.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására hozni, hogy 1. hó 10-én Via Adamich a Terzi-féle házban

egy második borüzletet nyitottam. Üzletem a legnagyobb kényelemmel és villanyvilágítással van berendezve és a legjobb minőségű belföldi és olasz borok állanak a tisztelt vendégek rendelkezésére. Különösen pedig Piemont legjobb termékei, mint: Nebiolo, Barolo, Barbera és Asti pezsgő borai.

Üzletemben hideg ételek is kaphatók. Kérve a nagyérdemű hűmei magyar közönségnek szives partifogását, maradok

kötőnő tisztelettel
A. Curatolo.

Jövedelmező mellékkereset

500-600 koronát havonta

kereshet meg nálunk minden hivatalú egyén, a ki törvényesen megengedett állam- és nyaralás-sorsjegyeknek részletfizetésre való eladásával szándékozik foglalkozni. Ajánlatok intézendők:

Fővárosi Váltóüzlet Társaság
ADLER és TÁRSA céghez
Budapest, V. Nagykörön-utca 13.

Előfizetések és Hirdetések

„A Tengerpart” kiadóhivatalához

Adria Palota, Riva Szápáry czimzendők.

HIRDETESEK felvétetnek a kiadóhivatalban.

Az elmúlt rendkívül száraz nyár folyamán ismét a

Küküllőmenti Első Szőlőoltványtelep

(Tulajdonos: CASPARI FRIGYES MEDOTES 27 N. Küküllőmegye), volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait óriási mennyiségű, naponta 6 millió liternyi vízzel öntözte, s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep, amely ez évben is valóban szép és minden tekintetben kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállít.

Képes arjegyzék számos elismert levéllel ingyen és bérmentve.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés.

Köhögés, rekedtség és elnyájkasodás ellen gyors és biztos hatásuak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.
Próbadoboz 30 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:
„NÁDOR” gyogyszertár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Kapható Flumében: Accurti Károly, Babic Hinko, Misszan Adorjan, Prodám Ferencz, Prodám János, Schindler Adolf gyogysszertáraiban, Rosenkari Ferencz.